

เด็กถูกทอดทิ้ง : ปัญหาที่สังคมต้องเยียวยา

ณิชา บุรณสิงห์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ด้วยการอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เนื่องจากการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม บางครอบครัวต้องเผชิญปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคม ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมด้วยการรับวัฒนธรรมของตะวันตกเข้ามาอย่างไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสถาบันครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ความเจริญด้านวัตถุนิยม และการพึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นซึ่งมีผลต่อค่านิยมของคนในสังคมจนอาจลืมนึกถึงสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ การแสดงออกถึงความเอื้ออาทรต่อกันในสังคมและคนในครอบครัว ทุกคนต่างเร่งรีบที่จะแสวงหาความสะดวกสบาย สร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชีวิต และครอบครัวของตน ซึ่งปัจจุบันสภาพสังคมทุกวันนี้มีความเสื่อมโทรม มีสิ่งยั่วยุและสิ่งเร้าอยู่รอบตัว เช่น สถานบันเทิง เว็บไซต์ลามกอนาจารที่แพร่หลายทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้วัยรุ่นชายและหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทำให้ผู้หญิงตั้งท้องก่อนถึงเวลาอันสมควร สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยให้เกิดปัญหาการทอดทิ้งเด็กและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

สาเหตุของปัญหา (ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง, 2558)

ประการแรก การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการมีบุตร และสาเหตุนี้ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในการที่เด็กถูกทอดทิ้ง ซึ่งส่วนใหญ่มักเกิดจากพ่อแม่ที่เป็นวัยรุ่น และอยู่ในวัยเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ยังไม่มีวุฒิภาวะทางการศึกษาและมักจะเข้าใจเพียงผิวเผินว่า เมื่อมีบุตรแล้วจะสามารถเลี้ยงและประคับประคองการดูแลบุตรได้ตลอดรอดฝั่ง แต่ในความเป็นจริงแล้วยังไม่สามารถกระทำได้นอกจากปัจจัยหลาย ๆ อย่างยังขาดความพร้อม เช่น ความรู้ความเข้าใจในการมีครอบครัว ฐานะทางการเงินยังต้องศึกษาต่อ เป็นต้น ซึ่งทำให้ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งนี้เกิดขึ้นอยู่เสมอในสังคม

ประการที่สอง ปัญหาครอบครัว จากการศึกษาพบว่าปัญหาส่วนใหญ่มาจากปัญหาครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการหย่าร้างของพ่อแม่ การใช้ความรุนแรง การทะเลาะกัน การแต่งงานใหม่ของพ่อแม่ เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างสร้างความกดดันให้เด็ก ดึงความสนใจของพ่อแม่ไปจากตัวเด็ก ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น เด็กจึงต้องออกมาเร่ร่อน เพื่อให้พ้นจากสภาพความอึดอัดดังกล่าว จึงต้องยอมรับว่าปัญหาครอบครัวเป็น

ปัญหาที่ทำให้เด็กออกมาเร่ร่อนปัญหาหนึ่ง และจากสถิติการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ที่ทำให้มีการทอดทิ้งเด็ก เนื่องจากการหย่าร้างทำให้ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงคนเดียว ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ เพราะไม่มีเงินเพียงพอที่จะส่งเสีย ไม่มีเวลาดูแลบุตร และเกี่ยงกันรับผิดชอบในตัวบุตร เป็นต้น

ประการที่สาม ครอบครัวมีฐานะยากจนเกินกว่าที่จะดูแลเด็ก กล่าวคือ ปัญหาความยากจนในสังคมมีผลกระทบทำให้เกิดการทอดทิ้งเด็กเช่นกัน เช่น ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจถึงขั้นล้มละลายทำให้ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้

ประการที่สี่ การตั้งครมภ์โดยไม่พึงประสงค์ เช่น ผู้หญิงที่ถูกข่มขืน จึงไม่ต้องการเลี้ยงเด็กและไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ ซึ่งทำให้พวกเขาเหล่านี้ทอดทิ้งเด็ก โดยไม่ได้คำนึงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการทอดทิ้งเด็ก

ประการที่ห้า เด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัวและถูกทอดทิ้ง พ่อและแม่บางรายเมื่อเห็นว่าเด็กมีความบกพร่องหรือพิการจะไม่ต้องการเลี้ยงดูเด็กเหล่านี้ เพราะคิดว่าต้องเป็นภาระให้กับตนเองไปตลอดหรือเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการมีความจำเป็นในการที่ต้องใช้จ่ายในการดูแลมากกว่าเด็กปกติ เช่น ค่าดูแลรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ และต้องมีเวลาในเลี้ยงดูบุตร

ผลกระทบของปัญหา

ผลกระทบต่อเด็ก

1. เด็กจะเกิดปัญหาการไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง ติดยาเสพติด ติดเชื่อเฮดส์ และมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย ซึ่งยังไม่มีความพร้อมด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ และความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรทำให้มีการทำแท้ง และการทอดทิ้งเด็ก รวมทั้งมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวตามมากลายเป็นวงจรของปัญหาที่ไม่สิ้นสุด

2. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ต้องออกหางานทำจึงนำมาซึ่งปัญหาการใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม และผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ทำให้เด็กถูกละเมิดสิทธิและถูกทำทารุณกรรม รวมถึงเกิดกระบวนการล่อลวงและค้าเด็กเพื่อค้าประเวณีที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น จึงมีเด็กขายบริการทางเพศด้วยความสมัครใจและมีอายุน้อยลงคือ 13-15 ปี มากขึ้น

3. เด็กไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐและสิทธิที่ควรจะได้รับ โดยเริ่มตั้งแต่คลอด เมื่อพ่อแม่ของเด็กพาเด็กมาให้ตายายเลี้ยงดูที่ต่างจังหวัด ปัญหาที่พบ คือ เด็กไม่มีหลักฐานการเกิด เนื่องจากแม่เด็กไม่ได้ทิ้งเอกสารไว้หรือไม่ได้แจ้งเกิดให้กับบุตร ทำให้เด็กหลายคนไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาพยาบาลหรือการศึกษาได้

4. ปัญหาต่อมาจะเกิดขึ้นกับเด็กในช่วงวัยก่อนเรียน เด็กจำนวนมากยังอยู่ในภาวะทุพโภชนาการเนื่องจากตายายขาดความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก และความยากจนทำให้ไม่มีเงินที่จะซื้อนมให้เด็ก บางครั้งต้องกินน้ำข้าวแทนนม เด็กจึงขาดสารอาหาร ทำให้เด็กหลายคนมีพัฒนาการล่าช้ากว่าวัย เป็นโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ รวมทั้งมีผลต่อระดับสติปัญญาและพิการได้

ผลกระทบต่อสังคม (ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง, 2558)

1. สถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิดสูงขึ้น จากรายงานคดีเกี่ยวกับเด็กที่ถูกควบคุมตัวเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า มีความผิดฐานลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา ซ่องโจร อั้งยี่ และยาเสพติด ซึ่งเป็นฐานความผิดที่มีสถิติสูงสุด ซึ่งผู้กระทำความผิด คือ เด็กที่เคยตกเป็นเหยื่ออันเนื่องมาจากปัญหาการทอดทิ้งเด็ก
2. ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งเป็นปัญหาที่สร้างภาระให้กับสังคมที่จะต้องดูแล โดยเฉพาะหน่วยที่มีบทบาทในการรับดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้ง
3. สังคมเกิดความไม่เป็นระเบียบจากปัญหาที่เกิดขึ้นหากไม่มีการดูแลและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า สถิติการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2552 ร้อยละ 13.55 พ.ศ. 2553 ร้อยละ 13.76 พ.ศ. 2554 ร้อยละ 14.32 และ พ.ศ. 2555 ร้อยละ 17 และเป็นสาเหตุหนึ่งในการนำไปสู่การทำแท้ง และการทอดทิ้งเด็ก ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี นอกจากนี้ยังพบว่า สถิติเด็กทารกตามข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่ถูกทอดทิ้ง พ.ศ. 2548 - 2555 (อายุทารกเฉลี่ยระหว่าง 1-9 เดือน) มีจำนวนทั้งสิ้น 451 คน โดยจำแนกอายุมารดา พบว่า จำนวนมารดาอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 1.30 อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 15.10 จำนวนมารดาอายุสูงกว่า 20 ปี ร้อยละ 76.70 และไม่ทราบอายุมารดา ร้อยละ 6.90 สถานการณ์เด็กถูกทอดทิ้ง, 2558) และมีผลการวิจัยของศูนย์อนามัยที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับแม่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ที่คลอดบุตรคนแรกไม่เกิน 2 ปี พบว่าใน พ.ศ. 2555 ร้อยละ 68 เป็นนักเรียนและนักศึกษา ดังนั้น การตั้งครรภ์ของวัยรุ่น จำนวน 1 คน ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยต้องมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 119,998 - 324,928 บาท โดยรวมแล้วจะทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจประมาณปีละ 14,000 ล้านบาท (สถิติรอบ 10 ปี ปัญหาวัยรุ่นตั้งท้องพุ่ง! เด็กเกิดใหม่ทั่วประเทศ 1 ล้านกว่าคน, 2558)

นโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การประชุมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 โดยมี พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธาน ผลการประชุมสรุปว่า ปัจจุบันมีเด็กถูกทอดทิ้งตามสถานที่สาธารณะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากปัญหาการตั้งครรภ์ ไม่พร้อม ครอบครัวแตกแยกและปัญหาครอบครัวยากจน ซึ่งใน พ.ศ. 2555-2557 มีเด็กในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน 8 แห่ง ในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 1,738 คน โดยในจำนวนดังกล่าวเป็นเด็กถูกทอดทิ้งจำนวน 465 คน ทั้งนี้ จากสถานการณ์ที่มีการพบเด็กทารกถูกทอดทิ้งรายวันเพิ่มมากขึ้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงมีมาตรการเร่งด่วนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. รณรงค์ให้สังคมตระหนักรับรู้ถึงผลเสียของการตั้งครรภ์ไม่พร้อม
2. เพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูล เพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอคำปรึกษาแก้ไขปัญหามือตั้งครรภ์ไม่พร้อม ผ่านสายด่วนศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300 ตลอด 24 ชั่วโมง
3. ผลักดันให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาดังกล่าว

สำหรับมาตรการระยะต่อไปจะมีการทบทวนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอยู่แล้ว นำไปเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุขรวมทั้งภาคเอกชน เพื่อผลักดันยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป (รณว.พัฒนาสังคมฯ จัดการประชุมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกถูกทอดทิ้ง, 2558)

ต่อมาเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2558 พล.ต.อ. อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2558 เพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกถูกทอดทิ้ง ผลการประชุมสรุปว่าสำหรับปัญหาลูกถูกทอดทิ้งส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากพื้นฐานของครอบครัว โรงเรียน และสังคมที่ขาดความรู้ในการป้องกัน ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานแก้ปัญหาลูกถูกทอดทิ้ง โดยเริ่มจากมาตรการป้องกัน รณรงค์ให้ความรู้ต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม และการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องแก่เด็กเยาวชน และกลุ่มเสี่ยงที่จะต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ซึ่งในการดำเนินการเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม และท้องถิ่น ที่ควรมีการบูรณาการอย่างชัดเจนในการขับเคลื่อนงาน พร้อมทั้งผลักดันให้ครอบครัว ชุมชน มีศักยภาพในการดูแลเด็กและเยาวชน โดยสร้างระบบการดูแลเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อม มีการทบทวนงานในด้านต่าง ๆ เพื่อวางแนวทางในการขับเคลื่อนงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมไทย (รณว.พม. ย้ำให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” เพียงด้วยความรู้ ความรับผิดชอบ และมีวินัย, 2558)

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

ความรักความอบอุ่นจากสถาบันครอบครัวถือเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะครอบครัวมีความสำคัญ และมีอิทธิพลที่สุดต่อชีวิตของทุกคน แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมถึงความเจริญด้านวัตถุนิยม มีการพึ่งพาสິงอำนวยความสะดวกมากขึ้น ทำให้ทุกคนต่างเร่งรีบ เพื่อแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชีวิต จนอาจลืมนึกถึงคนในครอบครัว จึงเป็นสาเหตุทำให้ครอบครัวแตกแยก และเกิดปัญหาลูกถูกทอดทิ้งขึ้นในสังคม และในปลาย พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะมีการไหลเวียนของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย ทำให้ปัญหาลูกถูกทอดทิ้งจะขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้น รัฐและทุกภาคส่วนต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา รัฐต้องมีการทบทวนว่าทำอย่างไรให้ปัญหาลูกถูกทอดทิ้งได้รับการแก้ไขอย่างยั่งยืน เพราะเด็กในวันนี้คืออนาคตของประเทศ หากเด็กได้รับการดูแลที่ดีจาก

ครอบครัว และสังคม ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญ คือ ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการร่วมกันตามบริบทของสภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็กและเยาวชน เน้นการทำงานเชื่อมโยงร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการดูแลอนามัยเจริญพันธุ์แก่เด็กนักเรียน รวมถึงบุคคลทั่วไปที่ต้องการจะมีบุตรในเรื่องเพศศึกษา โดยให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นพ่อแม่ที่ถูกต้องให้แก่วัยรุ่นและวัยรุ่นสาว รวมถึงมีการให้บริการแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องดังกล่าว

2. ควรส่งเสริมให้มีการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ซึ่งทำให้สามารถหลีกเลี่ยงและช่วยลดปัญหาการทอดทิ้งเด็กให้ลดน้อยลงได้ โดยมีการฟื้นฟูสภาพครอบครัว การให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่อยู่ในภาวะวิกฤติ เพื่อช่วยแก้ปัญหาก่อนที่จะกลายเป็นครอบครัวที่แตกสลาย ซึ่งสุดท้ายแล้วก็ส่งผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด ด้วยการช่วยวางแผนครอบครัว ช่วยเหลือด้านการเงินและการฝึกอาชีพ เป็นต้น

3. กรณีเด็กถูกทอดทิ้งนักสังคมสงเคราะห์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทในการประสานให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของบุคคล เพื่อการดำเนินชีวิตครอบครัวในอนาคต ควรจัดหาสถานที่ครอบครัวใหม่หรือผู้อุปการะเด็กตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นครอบครัว และสนับสนุนด้านการศึกษาอันจะช่วยให้เด็กอยู่ในสังคมได้ดีขึ้น และจะช่วยให้เด็กไม่กระทำผิดซ้ำรอยเดิมของผู้เป็นบิดาและมารดาที่ทอดทิ้งตน

4. รัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศ ควรมีมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสถาบันบันเทิง สภาพแวดล้อม และสื่อต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมให้อยู่ในขอบเขต มีการจำกัดอายุผู้ใช้บริการ และมีการเอาผิด ลงโทษผู้ที่ละเมิดอย่างรุนแรงเด็ดขาด และจะต้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีฐานะยากจนสามารถอยู่ได้ตามอัตภาพไม่ต้องดิ้นรนอย่างเช่นในปัจจุบัน ก็จะไม่เกิดภาวะเครียด และกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

5. ควรปรับปรุงกฎหมายเพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้น เพื่อบังคับใช้กับพ่อแม่ ถ้ามีเจตนาที่จะทอดทิ้งเด็กตามที่กฎหมายบัญญัติต้องรับผิดชอบอาญา มีโทษจำคุกและโทษปรับ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่จะระงับยับยั้งไม่ให้มีการทอดทิ้งเด็ก เพราะการที่มีกฎหมายออกมาบังคับใช้และมีโทษ จะช่วยให้พ่อแม่ของเด็กตระหนักถึงศีลธรรมและกฎหมาย และระมัดระวังในการใช้ชีวิตมิให้เกิดเหตุผิดพลาดจนเสียอนาคตได้

บรรณานุกรม

เด็กเร่ร่อนปัญหาสังคมที่เกิดจากความล่มสลายของสถาบันครอบครัว. (2558). สืบค้น 20 เมษายน 2558 จาก

<https://panusmanm.wordpress.com/2012/11/25/%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%97%E0%B8%B5/>

ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งและเด็กเร่ร่อน. (2558). สืบค้น 10 เมษายน 2558 จาก

<http://sd-group1.blogspot.com/2013/01/53242797.html>

ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง. (2558). สืบค้น 17 มีนาคม 2558 จาก

<https://sites.google.com/site/cd2552/sahetu-khxng-payha>

ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง. (2558). สืบค้น 21 เมษายน 2558 จาก

<https://sites.google.com/site/cd2552/phlk-ra-thb-khxng-payha>

รมว.พัฒนาสังคมฯ จัดการประชุมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง. (2558). สืบค้น 22 เมษายน 2558 จาก

<http://news.sanook.com/1695217/>

รมว.พม. ย้ำให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” เพียบด้วยความรู้ ความรับผิดชอบ และมีวินัย. (2558).

สืบค้น 20 เมษายน 2558 จาก

<http://www.thaigov.go.th/news-ministry/2012-08-15-09-31-58/item/89430-id89430.html>

สถานการณ์เด็กถูกทอดทิ้ง. (2558). สืบค้น 22 เมษายน 2558 จาก

<http://wrote107.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>

สถิติรอบ 10 ปี ปัญหาวัยรุ่นตั้งท้องพุ่ง!เด็กเกิดใหม่ทั่วประเทศ 1 ล้านกว่าคน. (2558).

สืบค้น 22 เมษายน 2558 จาก

<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000143168>